

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **N. K.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 2021, č. j. 138578-4/SO-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2023, č. j. 6 A 97/2021 - 67,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení o kasační stížnosti se pozastavují účinky rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 2021, č. j. 138578-4/SO-2021.
- II. Žalobkyni **se ukládá** zaplatit ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení soudní poplatek ve výši 1 000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a návrh na přiznání odkladného účinku

[1] Napadeným rozsudkem zamítl Městský soud v Praze žalobu proti rozhodnutí žalované ve věci zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87b zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[2] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, s níž spojila návrh na přiznání odkladného účinku.

[3] Návrh odůvodňuje nepřiměřeným zásahem do jejího života a života jejích rodinných příslušníků v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelka žije na území České republiky více než deset let. Za tuto dobu si zde vytvořila mimořádné vazby a plně se integrovala. Na území ČR pobývá ve společné domácnosti se synem, vnukem

a snachou (všichni státní občané ČR), kteří stěžovatelku vyživují, hradí její lékařskou péči a starají se o ni. Rovněž zde má své přátele, se kterými se stýká a chodí na zdravotní procházky. V zemi původu (Ruské federaci) má naopak pouze dva bratry, se kterými však styk již po dlouhou dobu neudrží; rovněž tam nemá žádný majetek. Stěžovatelka rovněž trpí zdravotními obtížemi, které ji mohou potenciálně ohrozit na životě, a omezenou mírou soběstačnosti. V případě nuceného vycestování by tak mohlo dojít k vážné újmě nejen z důvodu jejího zdravotního stavu, ale i v důsledku zhoršeného přístupu ke kvalitní lékařské péči. Újmu spatřuje také v riziku zásahu do jejího práva na spravedlivý proces, neboť by nemohla přicestovat na úkony, které by zde mohly vyžadovat její přítomnost.

[4] Stěžovatelka také poukázala na současnou geopolitickou situaci, konkrétně že v důsledku zahájení invaze Ruské federace na Ukrajině byly zastaveny lety do Ruské federace, ruský bankovní systém byl odpojen od celosvětového bankovního systému SWIFT. Tyto okolnosti tak vylučují, aby mohla rodina stěžovatelku v zemi původu navštěvovat a hradit její živobytí.

[5] Žalovaná navrhl odkladný účinek nepřiznat. Poukázala na mimořádný charakter rozhodnutí o přiznání odkladného účinku. Poukázala na to, že stěžovatelka není k pobytu na území oprávněna. Poukázala na rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2023, č. j. 2 Azs 3/2022 - 50, kterým již jednou byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatelky. Podle žalované jsou stěžovatelkou předestřené rodinné vazby zcela standardní, ničím se nevymykají. Stěžovatelce navíc není zakázán další pobyt na území České republiky. Nic jí tak nebrání, aby za splnění zákonných podmínek získala pobytové oprávnění. Stěžovatelka přitom dne 18. 4. 2023 podala další žádost o povolení pobytu, čímž jí byla přiznána fikce pobytu podle § 87y zákona č. 326/1999 Sb.

II. Posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku

[6] Nejvyšší správní soud po zvážení všech důvodů a skutečností přednesených stěžovatelkou a žalovanou dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Podle § 107 s. ř. s. platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako *dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí*; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (usnesení NSS ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 - 38).

pokračování

[9] V souvislosti s posuzováním újmy hrozící stěžovatelce Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatelka tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěla. Taková újma může mít povahu zásahu do rodinného života stěžovatele (např. dlouhodobé odloučení od blízkých příbuzných), zásahu do ustáleného soukromého života (bude se jednat o plně integrovaného cizince žijícího dlouhodobě na území ČR, který již v zemi původu postrádá jakékoliv zázemí), povahu zásadních zdravotních důvodů (např. významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu) nebo výjimečných ekonomických důvodů (např. ztráta významných ekonomických hodnot v důsledku odjezdu spojená s existenčními obtížemi v zemi původu nebo těžký nedostatek prostředků pro návrat v případě úspěchu kasační stížnosti). Rozhodné okolnosti však musí stěžovatel nejen zcela konkrétně tvrdit, ale také patřičným způsobem doložit (srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 8. 2023, č. j. 1 Azs 106/2023 - 57).

[10] Naznačené povinnosti tvrzení stěžovatelka v nynější věci dostala. Stěžovatelka hrozící újmu dokládá detailním popisem skutkových okolností týkajících se jejího rodinného a soukromého života a svých zdravotních obtíží. Přiložen je rovněž rodný list syna stěžovatelky. Soudu předložila také lékařské zprávy, z nichž plyne nepříznivý zdravotní stav stěžovatelky. Za účelem prokázání navázaných širších společenských vazeb doložila čestné prohlášení prof. Ing. P. Z., CSc., kterým potvrzuje navázání dlouhodobých přátelských vztahů se stěžovatelkou. Tyto dokumenty považuje NSS za dostatečné k tomu, aby pro účely rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatelčina tvrzení osvědčila.

[11] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že vzhledem ke zjištěným skutečnostem by vykonatelnost napadeného rozhodnutí a rozsudku představovala újmu. Stěžovatelka na území ČR pobývá již delší dobu se svojí rodinou a má zde silné vazby vytvořené v průběhu dlouhých let pobytu na území. Z přiložených lékařských zpráv navíc plyne, že stěžovatelka má omezenou soběstačnost a nutná je péče její rodiny. Podle lékařů stěžovatelka nemůže bydlet sama. Ošetřující lékaři proto doporučují, aby stěžovatelka bydlela v jedné domácnosti s její rodinou. Případná nutnost opuštění území by tak pro ni mohla představovat újmu, neboť by jistě vedla ke zpřetrhání vazeb navázaných během svého pobytu na území České republiky, pro jejichž zachování hovoří rovněž nepříznivý zdravotní stav stěžovatelky. Stejně tak by mohla znamenat újmu na soukromém a rodinném životě jejích rodinných příslušníků.

[12] Není přitom rozhodné, že v současné době na území České republiky stěžovatelka může pobývat podle § 87y zákona č. 326/1999 Sb., jak namítá žalovaný. Takové oprávnění je časově omezeno do okamžiku pravomocného rozhodnutí o žádosti. Před rozhodnutím o kasační stížnosti by tak mohlo dojít k tomu, že by stěžovatelka byla povinna opustit území České republiky. V opačném případě by jí hrozilo správní vyhoštění. V obou případech by to pro ni vzhledem uvedeným poměrům představovalo zásadní újmu. Po stěžovatelce přitom nelze spravedlivě žádat, aby této újmě předešla tím, že bude vědomě porušovat zákon a z území ČR v souladu s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně nevycestuje (srov. usnesení NSS ze dne 1. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016 - 55).

[13] V projednávaném případě pak z povahy věci nepřichází v úvahu dotčení práv třetích osob a takové dotčení ani nebylo v řízení ze strany žalované tvrzeno. Zásah do práv stěžovatelky by byl v případě nepřiznání odkladného účinku naopak z výše uvedených důvodů podstatný. První kritérium přiznání odkladného účinku je proto splněno.

[14] Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda je splněno i druhé kritérium, tj. zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem (srov. usnesení NSS ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 - 131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Správní orgány dospěly k závěru, že v řízení nebylo prokázáno, že je stěžovatelka rodinným příslušníkem občana EU uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců, a proto stěžovatelce nebyl udělen přechodný pobyt na území. Důvodem neudělení tak nebyl žádný z důvodů uvedených v § 87e zákona o pobytu cizinců, který by nasvědčoval možnému rozporu s veřejným zájmem. V projednávaném případě by tak přiznání odkladného účinku mohlo být v rozporu pouze s požadavkem, aby na území ČR pobývaly osoby v souladu s právními předpisy a tyto neporušovaly. Tak tomu však v současném případě není. Sama žalovaná uznává, že stěžovatelka může na území v současné době pobývat do doby, než bude rozhodnuto o její další žádosti o přechodný pobyt. Intenzitu případného narušení zmíněného veřejného zájmu poté, co její oprávnění zanikne, navíc soud vzhledem k předběžné povaze přiznání odkladného účinku považuje za mírnou. Intenzita újmy vzniklé stěžovatelce neodložením právních účinků rozhodnutí žalované je naopak podstatná, a převáží tak nad dotčením veřejného zájmu na respektování právních předpisů upravujících pobyt cizinců na území. Je proto splněno i druhé kritérium pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[15] Nejvyšší správní soud proto stěžovatelce vyhověl a výrokem I. tohoto usnesení její kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 2021, č. j. 138578-4/SO-2021.

[16] Nejvyšší správní soud připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 s. ř. s.).

[17] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá poplatkové povinnosti podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Stěžovatelka nespadá mezi osoby osvobozené od povinnosti soudní poplatek hradit, a proto rozhodl Nejvyšší správní soud dále tak, jak je uvedeno ve výroku č. II. tohoto rozhodnutí. Soudní poplatek činí 1 000 Kč. Ten je možno uhradit v kolcích vylepením na vyznačeném místě v příloze tohoto usnesení (po připojení svého podpisu jej stěžovatelka zašle zpět Nejvyššímu správnímu soudu), případně v hotovosti na pokladně soudu anebo bezhotovostně převodem na účet Nejvyššího správního soudu č. 3703-46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1010516023**.

pokračování

[18] Na závěr Nejvyšší správní soud připomíná, že z usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude vymáhán.

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. října 2023

Ivo Pospíšil
předseda senátu